కథా కౌముది

అంత్యఘట్టం

సింగీతం శ్రీనివాసరావు

1956 వ సంవత్సరం నవంబరులో మద్రాసు సెంటు జోసెఫ్స్ హాల్లో జరిగిన అంతర్ కళాశాల నాటికలపోటీలో లా కాలేజివారిచే ప్రదర్శింపబడి ప్రథమ బహుమతి పొందినది. భారతి మాసపత్రిక 1957 మే సంచికనుంచి పునర్ముద్రితం

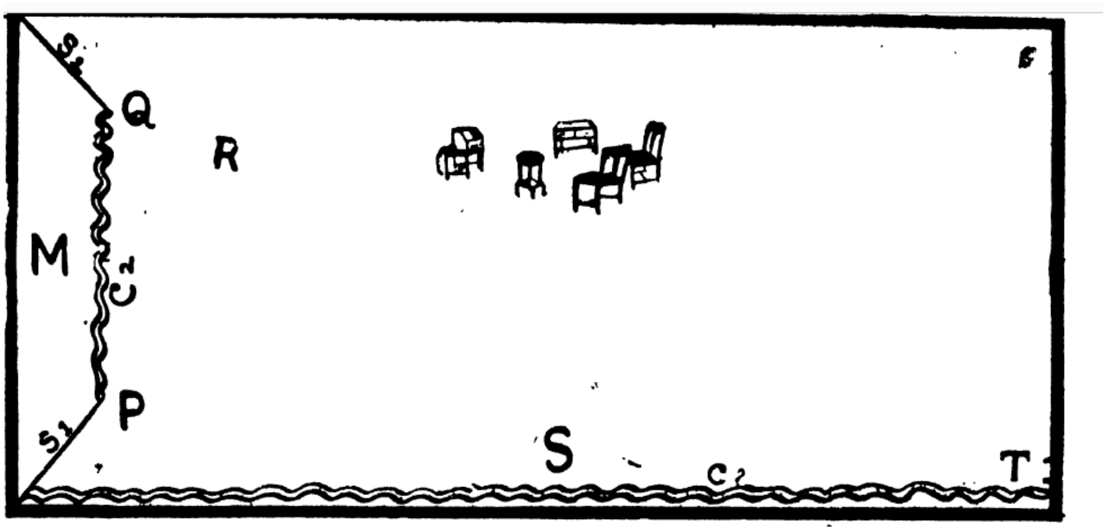

పాత్రలు:రాజు

డైరక్టరు సత్యారావు

రంగయ్య

శంకరబాబు

సబ్ఇన్స్పెక్టరు

ఇద్దరు పోలీసులు

నౌకరు

C*1* - *ముందు కర్టెను.*

C*2* - *స్టేసులోని కర్టెను.*

S*1* - C*2* *పి,క్యూ ల ముందుండే సైడ్ కర్టెన్లు,* M *వైపుకు తిప్పబడి ఉన్నాయి.*

P*,* Q*,* R*,* S*,* T*లు ఊరికే సదుపాయం కోసం ఏర్పర్చుకున్న స్థలాలు.*

స్టేజిముందు తెర (C1) వేసి ఉంటుంది. ఉన్నట్టుండి, తెరవెనుకనుంచి ఇంకా సరిగ్గా చెప్పాలంటే లోన ఎడమవైపు (M) నుంచి చప్పట్లు వినబడతాయి. చప్పట్లు కొన్ని వందలమంది కొట్టినట్టుగా ఉంది.

ఒకగొంతు: మహాశయులారా: (చప్పట్లు నిలువలేదు) (గట్టిగా) మహాశయులారా (చప్పట్లు కొద్దికొద్దిగా త్వరగా తగ్గిపోతాయి - ముందు తెర (c1) ఇప్పుడు తీయబడ్తుంది.

తెర తీస్తుంటే, రాజు స్టేజి మధ్య R దగ్గర వ్రేలాడ కట్టబడిన మైక్ దగ్గర నిలబడి, ఎడమవైపుకు, అంటే (M) వైపుకు తిరిగి మాట్లాడుతున్నాడు. అక్కడ ఒక తెర (C2) వేయబడి ఉంది. అంటే ఆ తెర వెనకనుంచి చప్పట్లు వినబడుతున్నాయన్నమాట. తెరవెనుక ఉన్న ప్రేక్షకులకు (ప్రేక్షకులు కనబడరు. వారి అరుపులు మాత్రం వినబడతాయి.) రాజు మైక్‌లో చెబుతున్నాడు. ఇవికాక (C2) అనే తెర ప్రక్క రెండు సైడ్ కర్టెన్లు (S1, S2) ఉన్నాయి. వీటిపైన బొమ్మలవేవో అటువైపుకు ఉన్నాయిగాని, మనకు వాటి వెనుకభాగం మాత్రం కనబడుతుంది.

రాజు: మ-హా-శయు-లా-రా! (అంతా నిశ్శబ్దం) ఈరోజు మేము ప్రదర్శించబూనుకున్న "అంత్యఘట్టం" అనే నాటకంలోని నాలుగు అంకాలు అతి శ్రద్ధతో, అతి ఉత్సాహంతో మీరందరూ చూచారు. ఇకమీరు దేనికోసం అయితే నిరీక్షిస్తున్నారో, ఆ ఆఖరు అంకం ఈ "అంత్యఘట్టం" అనే నాటకంలోని అంత్యఘట్టం, ఇంకొక కొద్ది నిముషాల్లో మొదలెడ్తాం. (తెర C2 వెనకనుంచి చప్పట్లు) కాస్త ఓపికపట్టమని ప్రార్థన. (చప్పట్లు - దూరం నుంచి "అలాగేలేవోయ్" అనే కేక) (రాజు తనమాటలు ముగియగానే త్వరగా S2 వైపుకు పరుగెత్తి) - కానియ్యండి, కానియ్యండి. ఆలస్యం అయిందంటే ఒకటే గోలపెడ్తారు.

డైరెక్టరు సత్యారావు: (ప్రవేశించి స్టేజిలో సామాన్లు సర్దుతూ) ఊ - త్వరగా - త్వరగా.

రాజు: ఆ మూడు కుర్చీలు చాలవూ?

డైర: చాలు, చాలు.

రాజు: ఈ రేడియో పొజిషన్ సరిగ్గా ఉందా?

డైర: ....

రాజు: ఓ డైరక్టరుగారూ!

అంత్యఘట్టం

శ్రీ శింగీతం శ్రీనివాసరావు

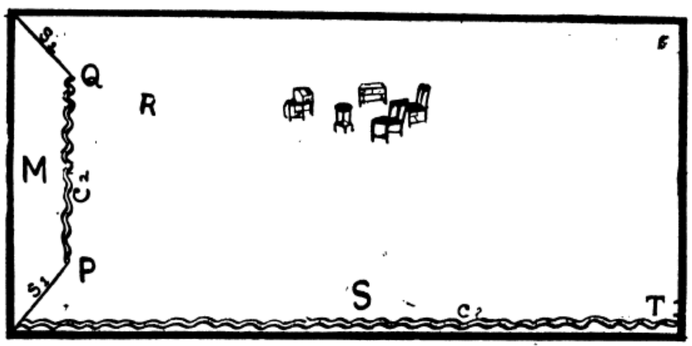

పాత్రలు:

రాజు
డైరక్టరు సత్యారావు
రంగయ్య
శంకరబాబు
సబ్ఇన్స్పెక్టరు
ఇద్దరు పోలీసులు
నౌకరు

C_1 - ముందు కర్టను.
C_2 - స్టేజిలోని కర్టను.
S_1 - } S_2 - } P, Q ల ముందుండే సైడ్ కర్టన్లు, M వైపుకు తిప్పబడి ఉన్నాయి.

P, Q, R, S, T లు ఊరికే సదుపాయం కోసం ఏర్పర్చుకున్న స్థలాలు.

** స్టేజిముందు తెర (C_1) వేసి ఉంటుంది. ఉన్నట్టుండి, తెర వెనుకనుంచి—ఇంకా సరిగ్గా చెప్పాలంటే—లోన ఎడమవైపు (M) నుంచి చప్పట్లు వినబడతై. చప్పట్లు కొన్ని వందల మంది కొట్టినట్టుగా ఉండ.

* 1956 వ సం॥ నవంబరులో మద్రాసు సెంటు జోసెఫ్సహాల్లో జరిగిన అంతర్ కళాశాల నాటికలపోటీలో లాకాలేజివారిచే ప్రదర్శింపబడి ప్రథమ బహుమతి పొందినది.

డైర: ఆ!

రాజు: ఈ రేడియో పొజిషన్ సరిగ్గా

డైర: ఆ - ఆ కొద్దిగా ఆ మూలగా పెట్టు. తరువాత, రాజూ రేడియో 'ఆన్' చెయ్యగానే కొన్ని క్షణాలు ఆగి

రాజు: రేడియోకు వేడి ఎక్కినట్టుగా.

డైర: అవును. కొన్ని క్షణాలు ఆగి నువ్వుపాట మొదలు పెట్టాలి.

(రంగయ్య ప్రవేశం)

ఏం రంగయ్యా? కానీ, కానీ. ఏం? మేకప్ సరిగ్గా ఉందా?

రంగ: (మీసాలు సర్దుకుంటూ) - చూడండి.

డైర: ఆ ఏదీ - కొద్దిగా - ఆ -ఆ అంతే (ఆగి) అసలు శంకరబాబు ఏడి?

రంగ: గ్రీన్ రూమ్‌లోకి వెళ్ళాడేమో?

డైర: ష్- అబ్బబ్బ: (గట్టిగా పిలుస్తూ) - శంకరబాబూ - శంకర

రంగ: ఒచ్చేస్తాడు లెండి. ఆ ఇందాకటి సీను ఎలా ఉంది?

డైర: ఒకటోరకంగా వుంది, శంకరబాబు నటన మాంచి రక్తి కట్టింది. అందుకే రంగయ్యా! ఈ ఆఖరు అంకం - భద్రం. ఇందకటి అంకం కంటే ఏ మాత్రం నాసిగా ఉన్నా -

రాజు: ఈ టేబుల్ ఇంకా మూలకు లాగాలా?

డైరె: ఎందుకు? - అలాగే బాగుంది.

బయట చప్పట్లు

రాజు: అబ్బబ్బ ఇంకా ఎందుకు ఆలస్యం

డైరె: శంకరబాబు -

రాజు: (లోపలికి టి ద్వారా పరుగెడుతూ) నేను పిలుచుకొస్తా. అక్కడ బయట అందరూ (అంటూ వెళ్ళిపోతాడు)

డైరె: రంగయ్యా నే చెప్పింది జ్ఞాపకం ఉందికదూ? ఇదుగో, మరి క్లైమాక్సు సీను కదా! నాటకం అంతా దీనిమీద ఆధారపడుంది.

రంగ: ఆ, శంకరబాబు ఆత్మహత్య చేసుకునేటప్పుడు -

రంగ: (శ్రద్ధగా) ఆ, ఆ -

డైరె: ఇలా కత్తితీసినప్పుడు, కేకవద్దు. ఏదో అర్థంకానట్లు భావం చూపించు. ఆ,ఆ అలాగే తరువాత కత్తి తీసి ఆత్మహత్య చేసుకోగానే ఒక్క క్షణం ఆగి గట్టిగా కేకవేయి. అందరూ అదిరిపోవాలి.

రంగ: (గట్టిగా కేక వేసినట్లు నోరు తెరచి, ముఖం మీద ఆ భావం ప్రకటిస్తాడు)

డైరె: ఆ - ఆ ఎందుకంటున్నానంటే

రంగ: అంత్యఘట్టం.

డైరె: అంత్యఘట్టం సరే ఇంకొకటి

రంగ : క్లైమాక్సు.

డైరె: క్లైమాక్సూ సరే నే చెప్పేది వినూ. ఇందాకటి సీనులో శంకరబాబు తన భార్యను హత్యచేసిన ఘట్టం బ్రహ్మాండంగా ఉంది. ఇప్పుడు దానిమీద ఈ ఆత్మహత్య ఘట్టం ఇంకా ఒక మెట్టు ఎక్కువగా తయారైతేనే రక్తి కట్టుంది. లేకపోతే అసలు నాటకం అంతా పేలవంగా తయారవుతుంది.

రంగ: కాదు మరీ - అమ్మో (మీసాలు సర్దుకుంటాడు)

రాజు: (ప్రవేశిస్తూ) ఏం మీరంతా సిద్ధంగా వున్నట్టేనా?

డైరె: "మీరంతా" ఏవిటి? ఇప్పుడిక ఏక్టు చేసేవారు ఇద్దరే. శంకరబాబు రంగయ్య, శంకరబాబు ఏడి?

రాజు: వస్తున్నాడు. ఆ పోయిన హత్యసీనులో ఏమైందో ఏమో తల తిరిగిందట. పోయి లోపల పడుకున్నాడు. వస్తాడు. ఆ, ఈ కుర్చీ ఇక్కడ ఇలా ఉండాలా?

డైరె: ఆ! తరువాత చాలా ముఖ్యం డ్రాయర్‌లో కత్తి పెట్టావా?

రాజు: (డ్రాయర్‌లో నుంచి కత్తి బయటకు తీసి చూపెడ్తూ) ఇదుగో.

డైరె: అది లేకపోతే ఈ అంకమే లేదు. అదుగో శంకరబాబు.

(శంకరబాబు లోపలికి వస్తాడు. మేకప్‌లో ఉన్నాడు. అంటే మేకప్‌లో అతని వయస్సు (నిజంగా అతని వయస్సుకూడా అంతే) ముప్ఫై సంవత్సరాలు. గడ్డం కూడా కొద్దిగా పెరిగినట్టుంది. తల వెంట్రుకలు బాగా పెరిగి ఉన్నాయి. ముంగురులు ఒకటి రెండు నుదురు మీదికి వచ్చి వ్యక్తికి ప్రత్యేకతనిస్తున్నాయి. వేసుకున్న జుబ్బా (చాలా ఖరీదైంది) వదులుగా ఉండడం వల్ల మనిషి ఇంకా భారీగా అగుపడుతున్నాడు)

డైరె: ఏం, శంకరబాబు. ఒంట్లో బాగోలేదా?

శం: ఏ-మీ-లే-దు.

డైరె: (శంకరబాబు చెంపమీద చెయ్యివేసి ఉష్ణాన్ని చూస్తూ ధైర్యంగా) జ్వరం లేదు.

శం: ఉందికాని ఫరవాలేదు. ఇక ఒక్క అంకమేగా మిగిలి ఉంది?

డైరె: ఒక్కటే.

శం: ఒక్కటే

డైరె: ఇదికూడా అంతా సక్రమంగా సాగిపోతే

శం: సాగిపోతే.

డైరె: ఏమిటి శంకరబాబు ఏమిటా మాటలు?

రాజు: అబ్బ, ఏమిటి శంకరబాబు ఈ రోజు నీలో ఏదో అసాధారణంగా.

డైరె: ష్ -(రాజును ఊరుకోమని సైగచేస్తూ) ఏమీలేదు. అసాధారణం ఏవిటి? ఇంత సీరియస్ సీన్లు వేస్తే ఎవ్వరికైనా తలతిరుగుతుంది. అలాంటప్పుడు శంకరబాబు పాత్రలో లీనమై తనే ఆ పాత్ర అయి, ఆ స్థితిలో జీవించినట్టు

శం: నిజం ఆ పాత్ర అయి, ఆ స్థితిలో జీవించేటట్టు.

డైరె: మరి అలా నటిస్తే

శం: "నటిస్తే"

డైరె: అవును. అంతమహత్తరంగా నటిస్తే ఆవేశం రాదూ? అది రసావేశం. అంతే. శంకరబాబు. ఈ అంత్యఘట్టంలో మనం ఊహించిన ఆ అంతస్తు అందుకున్నామంటే నా సంతోషం, ప్రజల సంతోషం అలా ఉంచు - నీ సంతోషం (శంకరబాబు ముఖం మీద ఒక చిరునవ్వు) అవును, నీ సంతోషం. నిన్ను మళ్ళీ మాలో వానిగా చేస్తుంది. (భుజం మీద తట్టూ) జ్వరంలేదు, ఏమీలేదు. ఏం రెడీనా? మొదలెడ్దామా?

(బయట అరుపులు - శంకరబాబు తల ఊపుతాడు)

డైరె: భలే రాజు రెడీ? రంగయ్యా?

రంగ: ఆ - ఆ, రెడీ.

(రాజు పరుగెత్తి అవతలి వైపు సైడ్ కర్టెన్ S2 దగ్గరకు పోయి Q దగ్గర నిలబడతాడు. డైరెక్టరు త్వరగా ఒక పర్యాయం స్టేజిలో సామాన్లంతా చూచి, తృప్తిపడి, రంగయ్య, శంకరబాబులతో P దగ్గరకు వచ్చి నిలబడ్డారు. డైరెక్టరు నాటకం పుస్తకం తీసి 'ప్రాప్ట్' చెయ్యడానికి సిద్ధం అవుతాడు. డైరెక్టరు రెడీ అన్నట్టుగా చెయ్యి చూపడంతో అటువైపు రాజు తాడు పట్టుకుని లాగుతాడు. కర్టెను C2 తెరవబడుతుంది. దాని వెనుక ఉన్న దీపాలు (ఫుట్ లైట్స్) వెలగడంతో స్టేజి కాంతి వంతం అవుతుంది. అంటే M దగ్గర ఉండే ప్రేక్షకులకు వీరెవ్వరూ కనబడటంలేదు. ఖాళీ స్టేజీతప్ప. ప్రేక్షకులు అంతా నిశ్శబ్దంగా అయినారని తెలుసుకుని శంకరబాబు చిన్నగా ఆలోచిస్తూ, క్రిందకి చూస్తూ, ఏదో మనోవికారాన్ని వెల్లడిస్తూ, రెండు చేతులు వెనుక కట్టుకుని P నుంచి R వైపుకు నడుస్తాడు. అంతా నిశ్శబ్దం.)

శం: చేతిగడియారం చూచుకుని) ఇంకా రాలేదు రామం, రామం.

డైరె: (అందిస్తూ) ఎంతపని..

శం: (అందుకుని) ఎంతపని చేసావు? కాదు నా చేత ఎంతపని చేయించావు.

డైరె: శాంతి..

శం: శాంతి. శాంతి దూరం అయిపోయింది. ఆ పని నేనే చేసానా?

డైరె: ఈ చేతుల్తో.

శం: ఈ చేతులతో నేనే చేసానా? ఏ విధంగానూ అనుమానించలేని శాంతిని చంపి ఇంకా నేను బ్రతికే వున్నాను.

డైరె: బ్రతికి చేసిన...

శం: బ్రతికి, చేసిన తప్పుకు పరితపించటం శిక్షలలో ఘోరమైన శిక్ష. శాంతి ప్రపంచంలో లేదు. కాదు శాంతిస్వరూపం నాలో ఉండి నాలో శాంతిని నాశనం చేసింది.

డైరె: ఏమిటీ మాటలు?

శం: ఏ-మి-టీ-మా-ట-లు

(అర్థం లేకుండా అవీ ఇవి చూస్తూ ఆ వస్తువూ ఈ వస్తువూ ముట్టుకుంటూ, అవ్యక్తంగా దగ్గర ఉన్న రేడియోను 'ఆన్' చేస్తాడు. రేడియోలో నుంచి వచ్చేపాట వింటూ మౌనంగా కుర్చీలో కూలబడ్తాడు.

రేడియోలో నుంచి పాట వచ్చినట్టుగా Q దగ్గర నిలబడ్డ రాజు పాడ్తాడు. అంటే రాజు పాడటం మనకు స్పష్టంగా కనబడుతుంది. కానీ M దగ్గర ఉండే ప్రేక్షకులకు అది రేడియోలో నుంచి వచ్చే పాట.)

రాజు: (పాడ్తూ)

స్వప్నంలో నూత్న శకం

యత్నంతో కొత్త రకం

మూల విరాట్ వలకం

కాలంలో లోలకం.

శం: (తనలో) ఎవడో పాడే వాడికీ నాలాగే జీవితోద్దేశ్యం అర్థం కావటంలేదు. (పాట వింటూంటాడు)

(ఉన్నట్టుండి కుడివైపునుంచి T నుంచి ఒక నౌకరు కుర్రవాడు చాలా ఆతురతతో P దగ్గర ఉన్న డైరెక్టరు దగ్గరకు వచ్చి)

నౌకరు: (చిన్నగా, భయంగా) సార్, సార్. మీ కోసం ఒక సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ ఇద్దరు పోలీసులు వచ్చారు.

డైరె: (ఆశ్చర్యంగా) నా కోసమా? సబ్ ఇన్స్పెక్టరు

నౌకరు: అవును సార్, అరుగో ఇక్కడికే వచ్చేసారు.

(సబ్ఇన్స్పెక్టరు, ఇద్దరు పోలీసులు T నుంచి ప్రవేశిస్తారు)

రాజు: (పాట)అ -ఆ-లలో అరాజకం

ఆదిలోన అవివేకం -

డైరె: (సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ దగ్గరకు వెళ్తూ) ఏమిటండీ?

సబ్: (గట్టిగా - అటు స్టేజిలో మైకులు ఉన్నాయనే సంగతి జ్ఞాపకం లేక) ఎవరండి? ఈ నాటకానికి డైరెక్టరైన సత్యారావు

డైరె: ష్, చిన్నగా (దగ్గరకు వచ్చి) నేనేనండి. నేనే, ఏమన్నా -

సబ్: (తన మాములు ధోరణిలో బిగ్గరగా) మీరేనా ఈ నాటకం -

డైరె: ష్ చిన్నగా మైక్‌లో అందరికి వినబడ్తుంది

రాజు: పాట)

అంతులేని నాటకం

అంకంలో ఆటంకం -

డైరె: అదుగో అప్పుడే "అంకంలో ఆటంకం"

సబ్: (కోపంగా) ఆటంకం.

డైరె: అబ్బెబ్బె, నాటకం అంతవరకు వచ్చిందంటున్నా.

సబ్: మీ నాటకంలో వేషం వేసే శంకరబాబుగారు ఎక్కడున్నారు?

డైరె: ఎందుకు?

సబ్: ఎక్కడున్నారండి? వారిని పిలిపించండి, పనుంది.

డైరె: ఆ!

సబ్: అవును.

డైరె: అదెలాగండి? నాటకం అంత్యఘట్టంలో

సబ్: అంత్యఘట్టం అయితే మాకేమండీ.

డైరె: ష్, చిన్నగా? (ఒకరినొకరు తేరిపార చూచుకుంటారు)

(ఆతురతతో) ఏవండీ, మరేం ప్రమాదం

సబ్: బయటకు పిలిపించండి.

డైరె: ఆ!

రాజు: (పాట)

విశ్వపుటంచులకు బాట

విజ్ఞానుల భజన పాట

డైరె: రంగయ్య! రంగయ్య మరి ఎలా చేస్తాం? ఉన్నట్టుండి కారణం లేకుండా అతను ఇలా వచ్చేస్తే

సబ్: కారణం లేకుండా ఏవిటి?

డైరె: ప్రేక్షకుల కండి. వారికి కారణం ఎలా తెలుస్తుంది? ఏం, రంగయ్య ఈ విషయం ప్రేక్షకులకేమాత్రం తెలియకుండా అంతా నాటకంలోలాగే, నువ్వు రంగయ్యా నువ్వు స్టేజిలోకి పోయినట్టు పోయి

రంగ: ఇప్పుడు నా 'ఎంట్రెన్సు' కాదే అతని 'స్పీచ్' ఒకటుంది.

సబ్: ఇదుగో, మీరు చెయ్యకపోతే మేమే

డైరె: ఒద్దండి, ఒద్దండి. రంగయ్యా, ఎలాగో ఓ లాగు, నీదే 'ఎంట్రెన్స్' అనిపిచ్చు, మాటల మధ్యలో చినన్గా, శంకరబాబుకు ఈ సంగతి చెప్పెయి. త్వరగా

రంగ: నాటకం ఎలా తయారవుతుందో, అంత్య ఘట్టం.

(స్టేజిలోకి వెళ్ళినట్టుగా P నుంచి R వైపుకు వెళ్తాడు.)

రాజు: (పాట)

భవిష్యత్తు లేని చోట

భావకవుల గాలిమూట -

(రంగయ్య ప్రవేశించగానే అటు దగ్గర నిలబడి పాడుతున్న రాజుకు ఏం అర్థం కావటంలేదు. రంగయ్య ఎందుకు ప్రవేశించాడా అని శంకరబాబుకు కూడా అర్థం కాక పోయినా, తన మానసిక స్థితిలో ఇవి ఏవీ అతనికి తట్టడంలేదు.)

శం: (రంగయ్యను, అంటే నాటకంలో "రాము"ను చూచి లేస్తూ) ఎవరు? రాము. ఆ, రాము, నిన్ను గురించే ఆలోచిస్తున్నా. (రేడియోను ఆపేస్తాడు. రాజు పాట నిలిపేస్తాడు.)రంగ: నన్ను గురించా?

శం: అవును నిన్నుగురించి ఆలోచిస్తూ పిచ్చివానిలా ఆ రేడియో వెయ్యగానే నాలాంటి పిచ్చివాడు నా భావాలే పాడుతున్నాడు. లోకం అంతా పిచ్చి. ఇదేవేళప్పుడు, ఆ రోజు నేను శాంతిని.

రంగ: బాబు. అంతా మరచిపో, హృదయంలో శాంతాన్ని

శం: (తనలో నవ్వుకుంటూ) శాంతాన్ని. శాంతి చనిపోయింది. నీకు తెలీదు కాబోలు.

రంగ: అంతా తెలిసింది. (దగ్గరకు వచ్చి) మరచిపోబాబు (అని దగ్గరకు వెళ్ళి భుజం మీద చెయ్యివేసి ఎం దగ్గర ప్రేక్షకులకు తెలియకుండా, (మనకందరికి బాగానే కనబడేటట్టు, శూన్యంగా చూస్తున్న శంకరబాబు చెవిలో పోలీసులు వచ్చిన సంగతి ఊదుతాడు.)

శం: (ఆశ్చర్యంగా) ఆ! (చిన్నగా అయోమయంగా P వైపుకు నడుస్తాడు.)

రంగ: (నటన అనిపిస్తూ) బాబూ! ఎక్కడికి? ఆవేశం వద్దు (శంకరబాబు P దగ్గరకు వచ్చేస్తాడు. చేసేది లేక రంగయ్య కుర్చీమీద కూర్చుని మళ్ళీ రేడియో 'ఆన్' చేస్తాడు.)

రాజు: (పాట)

సర్వజ్ఞుల కలం అటూ

సామాన్యుల బలం ఇటూ

శం: (చిన్నగా) పిలిచారా?

సబ్: మీరేనా శంకరబాబు?

శం: అ-వు-ను.

సబ్: మీమీద నేరం -

శం: తె-లు-సు. (శూన్యంగా, విషాదంగా పైకి చూస్తాడు.)

డైరె: ఏమిటి, శంకరబాబు ఏమిటిదంతా?

సబ్: మూడు సంవత్సరాల వెనుక మీరు మీ భార్యను ఖూనీచేశారు.

డైరె: ఆ!

సబ్: అప్పుడు మీ పేరు సురేష్. ఖూనీ చేసింది మీరని పోలీసులకు తెలియగానే వారికి చిక్కకుండా పారిపోయారు. అప్పట్నుంచీ మిమ్మల్ని వెంటాడుతూ-

శం: ఇన్స్పెక్టరుగారూ ఈ మూడు సంవత్సరాల్లో మనిషి మారటానికి వీల్లేదా?

సబ్: (ఆ మాటలు చెవికెక్కించుకోక) అప్పట్నుంచీ మిమ్మల్ని వెంటాడుతూ ఈ రోజుకు ఆ సురేష్, శంకరబాబు పేరుతో ఈ "అంత్యఘట్టం"లో నటించే మీరు ఒక్కరే అనే తార్కాణాలు దొరికాయి.

శం: నాదొక్కమాట. (చిన్నగా) మీరే శిక్ష అయినా విధించుకోవచ్చు. కానీ, చేసిన పనికి ప్రాయశ్చిత్తం ఎప్పుడో అనుభవించాను. జీవించి, పరితపించి, కుళ్ళిపోవడం ఇంకా -

డైరె: శంకరబాబు.

క్షమించండి. డైరెక్టరుగారు, నాకెందుకో అనిపించింది ఈ రోజు అంత్యఘట్టం అని. వెళ్ళకతప్పదు. మరొక్క క్షణం నాలో నేనే కుమిలిపోయి బాధపడలేను (సబ్ ఇన్స్పెక్టరుతో) మీ ఇష్టం.

డైరె: శంకరబాబు, నాటకం సంగతి. ఇక నన్ను బ్రతకనియ్యరు. యిదే యింక కొన్ని క్షణాలు - అంత్యఘట్టం.

శం: అంత్యఘట్టం?

సబ్: ఏం? ఎక్కడికీ పారిపోవడానికి వీలుండదులెండి. అంతా బందోబస్తు చేసాం.

శం: ఇక పారిపోవాలనిలేదులెండి.

డైరె: (ప్రాధేయపడ్తూ) శంకరబాబు. ఏదో విధంగా ఈ అంకం పూర్తిచేసి నన్ను కాపాడండి. ఇదంతా ఎందుకో అయోమయంగా ఉంది.

శం: .....

సబ్: ఏమిటీ ఆలస్యం?

డైరె: శంకరబాబు.

రాజు: (పాట)

ఆర్భాటపు ఆటుపోటు అటా ఇటా వెళ్ళేదెటు?

(ఈ ఆఖరు చరణం 'అటా ఇటా వెళ్ళేదెటు' పలమారు పోను పోను త్వర త్వరగా పాడటం మూలాన, అప్పటికప్పటికే ఒక మానసిక స్థితిలో ఉన్న శంకరబాబులో మరింత సంచలనం కలిగిస్తుంది. అతనికేమీ అర్థంకాదు. పాట చరణం సాగుతూనే ఉంటుంది)

శం: (ఇక ఆపుకోలేక, అరుస్తూ) ఆపండి, ఆ పాట (అంటూ స్టేజీలోకి పరుగెత్తి రేడియో 'ఆఫ్' చేస్తాడు. రాజు వెంటనే పాట నిలిపేస్తాడు. సబ్ఇన్స్పెక్టరుకు శంకరబాబు ఉన్నట్టుండి వెళ్ళడం అనుకోకుండా జరిగింది. తను వెంటాడబోయేటప్పటికి జరిగింది తను వెంటాడబోయేటప్పటికి అతన్ని డైరక్టరు వెనక్కులాగి బలవంతాన Pదగ్గరనే ఒక కుర్చీలో కూర్చోబెడతాడు)

రం: ఏమిటి బాబు. ఆవేశంతో ఎక్కడికో వెళ్ళిపోతే దిగులుతో ప్రతిక్షణం యుగంగా గడిపా.

శం: అవును - (కూర్చుంటాడు)

సబ్: డైరెక్టరుగారూ

డైరె: కాస్త కనికరించండి. ఇది కానియ్యండి, మా కోసం, మా ప్రాణం కోసం.

సబ్: మాకు టైము లేదండీ

డైరె: ష్, చిన్నగా.

(సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పళ్ళు కొరుకుతాడు. అతను, ఇద్దరు పోలీసులు శంకరబాబు ప్రతి అడుగును తదేక దృష్టితో చూస్తుంటారు.)

డైరె: (నాటకం పుస్తకం త్వరగా తీసి, అందిస్తూ) బాబు, జరిగిపోయింది.

రంగ: (అందుకుని) బాబు జరిగిపోయింది ఏదో జరిగిపోయింది, మళ్ళీ

డైరె: దాన్ని జ్ఞప్తికి -

రంగ: (ఏం చెప్పాలో అర్థంకాక) అ.హ నువ్వే నేరమూ చెయ్యలేదనుకో.

శం: చేసి చెయ్యలేదని ఎలా అనుకోమంటావు? అంతా గాలిమాటలు. చేసింది జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుని కుమిలిపొమ్మని ఏ శాస్త్రం చెప్పిందని అడిగావు. అడిగావా? కుమిలిపోకుండా చెయ్యటానికి ఏకైకమార్గం ఏ శాస్త్రం చెప్పింది?

(డైరెక్టరుకు పూర్తిగా ఆశపోయింది. శంకరబాబు తన కిచ్చవచ్చినట్టు మాట్లాడుతున్నాడని తెలుసుకుని, పుస్తకం మూసి, అంతా మంచిగా కానీ అని కోరుతూ ఊరకే ఆతురతతో నిలబడతాడు.)

శం: మరచిపోదాం అనుకున్నా లాభం లేదు. కానీ ప్రయత్నం మీద కొంత మరచిపోయినా ఈ రోజు మళ్ళీ నా నేరం నా కళ్ళముందు బాకుల్లా వచ్చి నిలబడ్డాయి. నేరం చెయ్యలేదనుకుని సంతోషపడదామనుకున్న "నన్ను" నేరస్థుణ్ణి చేసారు.

రంగ:ఆ!

శం: చేసిన హత్య చేసాను. మరచి పొమ్మంటావా? గతించింది జ్ఞాపకం తెచ్చుకుని చేసిందానికి చింతిస్తే అదొక ఆనందం. అదొక తృప్తి పరితపించడం శాంతించడం కోసం. అందుకే పరితపిస్తున్నాను. శాంతి దొరుకుతుందని, శా-ం-తి(చిన్నగా డ్రాయరు దగ్గరకు వెళ్ళి కత్తి తీస్తాడు. సబ్ ఇన్స్పెక్టరుకు దిగులు పడుతుంది. డైరెక్టరు భయాన్ని అణుచుకోటానికి ప్రయత్నిస్తాడు.)

శం: ఇదుగో, దీన్ని చూచినప్పుడల్లా ఇందులో క్షణానికి ఒక ప్రతిబింబం అగుపడ్తుంది. భ్రమ అంటావా? నే చెప్పేదంతా నాటకంలోని మో స్తరుగా వున్నదంటావా? అయితే నీకర్థంకాలేదు. నాలో రేగుతున్న భావాలు అలాంటివి. ఆఖరుసారి అవి ఇక్కడ చెబుదాం అనుకున్నా.

రం: బాబు.

శం: అవును - విను (రంగయ్య లేవబోతూంటే) కూర్చో, ఎవ్వరూ లేవనక్కరలేదు. శాంతికోసం, నా మనశ్శాంతి కోసం నేను చెప్పవలసిన మాటలు సంతోషంగానే వినవచ్చు. (ఆగి) ఆ రోజు శాంతి ఏకాంతంగా కూర్చుని ఉంది. అప్పటిదాకా నాకు శాంతిమీద అసూయ ఉందనే సంగతి నాకు తెలీదు. అసలు అందరి ఉద్దేశ్యం తెలుసా? నేను శాంతిని హత్యచేసింది అనుమానంతో అని అందరి అభిప్రాయం.

"అనుమానంతో ఛీ!ఛీ అనుమానం, ధనాపేక్ష, స్వలాభం ఇలాంటి కారణాలకు హత్యలు చేసేవాళ్ళు క్షుద్రులు. అది విజ్ఞాన సంపన్నులు, 'ఇంటలెక్ట్యుయల్సు' చెయ్యవలసిన హత్యకాదు. (విషాదంగా) ఈ భావాలు అప్పటివి. ఇప్పటివి కాదు. నేను 'పైకి' నా కోసం, సంఘం కోసం ఎలాంటి మాటలాడుతున్నప్పటికీ నా హృదయాంతరంలో ఉన్న ఆవేశం వేరు. పైకి స్త్రీకి సమాన హక్కులు ఉండాలన్నా, లోపల మాత్రం నాకు కావలసింది నాకన్నా మేధాశక్తిలో ప్రతిభలో తక్కువై నేనే ఎక్కువ అని నాకు తృప్తి కలిగించే స్త్రీ. నీతినియమాలను గురించి బాహ్యంగా నేను ఎన్ని స్వచ్ఛమైన విప్లవభావాలను వెల్లడించినా, మనస్సులో దాక్కున్నవన్నీ పుచ్చిపోయిన పాత ఉద్దేశ్యాలే. ఒక్క ముక్కలో పైకి మేధావిలా అగుపడాలన్నా, లోపల అజ్ఞానంతో నిండిన బూటక వ్యాపారస్తుణ్ణి. ఈ సంగతి ఇప్పుడు తెలుసు కానీ అప్పుడు శాంతికి ఉన్న స్వేచ్ఛ, శాంతి విజ్ఞానం, శాంతి చూపిన అధికారం, శాంతి అందుకున్న శిఖరం చూస్తూ, దాన్ని చూసి మురిసిపోవడము పోనిచ్చి, అసూయపడ్డా. ప్రక్కనే నా చిన్న ఆకారం అద్దంలో చూచుకున్నట్టు కనబడేటప్పటికి కృంగిపోయా. గాయపడ్డా. మనస్సులో ఎక్కడలేని రోషం వచ్చింది.

మానవనైజం. నేను తక్కువ. శాంతి ఎక్కువ అని చెప్పుకోటానికి నోరు ఆడలేదు, మనస్సు రాలేదు సరికదా! నాదే అగ్రస్థానం అనిపించాలని ఆవేశం నాలో నిండింది. నాలో చెలరేగే ఈ ఆటుపోటులేవీ శాంతికి తెలియవు.

(సబ్ ఇన్స్పెక్టరు ఎందుకో చిరునవ్వు నవ్వాడు)

నాకు శాంతిమీద ప్రబలద్వేషం బయలుదేరింది. దాంతో శాంతి అంటే భయం. అందుమీద నేను జీవించాలంటే శాంతి ఉండకూడదనే చెప్పరాని మనోవికారం. ఆ రోజు శాంతి పదింతలు భయానకంగా అగుపడింది. ఎందుకో, చెప్పలేను. అది నా మనోవికారం కావచ్చు. కానీ అలా అగుపడింది సత్యం. ఆఖరుకు అడగవలసిన ప్రశ్న శాంతిని అడిగాను.

"నీకు జీవించాలని ఇష్టం ఉందా?" అని. పెద్ద ప్రశ్న (ఆగి) ఏం చెపుతుంది?

"ఉండకపోతే మానవులమా? కిరాతులం" అంది. ఆ నా ప్రశ్నతో నన్నే సుడిగుండంలో తోసింది. హృదయాంతరంలో కూరుకున్న రోషం ఒక్కసారి పైకి ఉబికి నా కళ్ళు తిరిగినై. ఆ తరువాత ఏమైందో నాకు తెలీదు. అంతా తెరకప్పినట్టుగా తోచింది. ఏదో ఒక గద్గద స్వరం ఏదో అరుపు, ఏదో ఆపలేని సంచలనం తేరుకుని కళ్ళు తెరచి చూచేటప్పటికి నా ముందు శాంతి లేదు. శాంతికి బదులు, ప్రజ్ఞ మేధాశక్తి అధికారం గల శాంతికి బదులు స్వాతంత్ర్యం పోయి, శక్తిలేక నిర్జీవంగా పడున్న శాంతి భౌతిక దేహం నేలమీద పడుంది. శాంతి. శాంతి!!

(సోఫామీద కూలబడ్తాడు. సబ్ఇన్స్పెక్టరు ఒక్క అడుగు ముందుకు వేస్తాడు. కానీ డైరెక్టరు అతన్ని వెనక్కు లాగుతాడు.)

శం: అదీ నే చేసిన తప్పు. అంతా మరచిపోదాం అనుకున్నా. శాంతిని మరచిపోయి శాంతి సంపాదించడం. ఎలా సాధ్యం? ఇప్పుడు నా భావాలు వేరు. మనిషిని మారాను. అనుభవం సంపాదించి విజ్ఞానం కన్నా ముఖ్యమైన జ్ఞానంవల్ల తప్పును మనస్సులో అంతర్భాగానికి నెట్టి మంచిగా జీవిస్తున్నా. కానీ

రం: కానీ - కానీ చెడుగా ఉన్నప్పుడు నేరస్తుణ్ణి పట్టుకుని బాగు చెయ్యలేని పోలీసులు బాగుపడ్డ తరువాత పట్టుకోటానికి వచ్చారు. (సబ్ఇన్స్పెక్టరు కళ్ళెర్ర చేస్తాడు) బయటనే ఉన్నారు నేనిప్పుడు బాగుపడ్డానంటే ఒప్పుకోరు. నన్ను ఖైదు చేసి మళ్ళీ రాతిగుండె వాణ్ణిగా చెయ్యటమే వాళ్ళ ప్రస్తుత ధర్మం. లేదు, మళ్ళీ దుర్మార్గానికి వెళ్ళలేను.

తెలిసి తెలిసి వెళ్ళలేను. వెళ్ళను. జీవించి శాంతిని సంపాదించలేము. అందుకని ఇక ఒకటే మార్గం, ఒక్కటే ఒక్కటే.

రంగ: బాబూ

శం: (కత్తిని ఝులిపించి) నన్నెవ్వరూ అడ్డుపెట్టకండి.

రంగ: బాబూ!

శం: ఇది నా స్వాతంత్ర్యం. నా జీవితం నాకోసం నా శాంతికోసం శాంతి శాంతి

(రంగయ్య శంకరం బాబును గట్టిగా పట్టుకుంటాడు)

రంగ: వద్దు, వద్దు

డైరె: (భయం, ఆవేశంతో) ఆ!

శంక: వదలండి

సబ్: (డైరెక్టరును వదిలించుకుని, ఆవేశంతో విజిల్ వేస్తూ ఆగండి, ఆగండి (స్టేజిలోకి దూకుతాడు. ఇద్దరు పోలీసులు కూడా దూకి పొడుచుకోబోయే శంకరబాబును గట్టిగా పట్టుకుంటారు)

శం: (విదిలించుకోవటానికి అన్ని విధాలా ప్రయత్నిస్తు) వదిలి పెట్టండి, నన్ను వదిలి పెట్టండి. నా శాంతి కోసం నేను చేసే కార్యానికి స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వండి. స్వాతంత్ర్యం నాకోసం

(శంకరబాబు అరుస్తుంటే ఇద్దరు పోలీసులు అతన్ని పట్టుకుని Rనుండి పికి, అక్కడ నుంచి T ద్వారా తీసుకుని వెళ్ళిపోతారు. పోలీసులు పి చేరగానే డైరెక్టరు ఆవేశంతో చేసిన సంజ్ఞ ప్రకారం, రాజు C2 అనే కర్టెన్ వేసేస్తాడు. వెంటనే ఆ వెనకనుంచి

ఉత్సాహపూరితంగా చప్పట్లు వినిపించుతాయి. చప్పట్ల మధ్యలో "శంకరబాబు స్టేజిమీదకు రావాలి" అనే అరుపులు వినబడతాయి. శంకరబాబు పోతూ పోతూ ఈ మాట విని విషాదంగా చిరునవ్వు నవ్వి వెళ్ళిపోతాడు.)

రాజు: (అర్థంకాక, డైరెక్టరుదగ్గరకు పరుగెడుతూ డైరెక్టరుగారు ఏమిటిదంతా? పోలీసులు -

డైరె: అవును. శంకరబాబును అరెస్టు చేసారు.

రం: చూసారా? పాపం జనం, ఇదంతా నాటకమే అనుకుంటున్నారు.

రాజు: అదెలా?

డైరె: ఎందుకనుకోరూ? పాపం శంకరబాబు కథ, నాటకంలో తను వేసే పాత్రకథ అంతా ఒకటే అయింది. అందుకని శంకరబాబు తన కథ చెప్పినా, అది నాటకానికీ, తనకు అంత్యఘట్టం అయింది. (ఆగి, ఆలోచించి) ఇప్పుడర్థం అయింది.

రాజు: ఏవిటి?

డైరె: శంకరబాబు చెప్పిన మత పెద్ద స్పీచ్ నాటకంలో వాస్తవికత అనిపించుకుంటుందా? కానీ మనకు తెలుసుగా. అది అక్షరాలా వాస్తవమని.

రాజు: అవును, అయితే.

డైరె: అయితే, ఇంతే మనకింకా నాటకంలో వాస్తవికత అంటే ఏమిటో అర్థకాలేదని.

రాజు: ఏవిటో, మరి జనం అద్భుతంగా నటించిన శంకరబాబును

రం: నటించిన

రాజు: ఆ శంకరబాబును చూడాలని గోలపెడ్తున్నారు. ఏం చేద్దాం?

డైరె: ఇంకా తప్పట్లు కొడ్తూనే ఉన్నారు. రాజు నిజం చెప్పక తప్పదు. ఈ సంగతి మైక్‌లో చెప్తావా?

(రాజు తల ఊపి, చిన్నగా మైక్ దగ్గిరకు వెళ్ళి అంకం ప్రారంభంలో ఎలా నిలబడ్డాడో అదే విధంగా నిలబడి మాట్లాడతాడు. లోపల నుంచి చప్పట్లు కొట్తూనే ఉన్నారు.)

రాజు: మహాశయులారా - (ఇంకా చప్పట్లు) మ-హా-శ-యు-లా-రా (చప్పట్లు తగ్గిపోతాయి) ఒక చిన్న మనవి. ఈ రోజు అంత్య ఘట్టంలో (వాక్యం మొదలుపెట్టేటప్పటికి ముందు తెర లాగబడి, రాజు మాట్లాడుతుంటే నెమ్మదిగా మూసుకుంటుంది.)

Click here to share your comments